

2019. aasta aruanne
– kommenteeritud
kokkuvõte

Lahtiütlus

Euroopa Kemikaaliamet ei vastuta selles dokumendis sisalduva teabe kasutamise korral.

Europe Direct on teenistus, mis aitab leida vastuseid küsimustele Euroopa Liidu kohta.

Tasuta telefon (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Mõni mobiiltelefoniettevõtte ei võimalda helistada 00 800ga algavatele numbritele või küsib selle eest tasu.

See dokument on väljavõte ECHA 2019. aasta aruandest.

Dokument hõlmab aruande eessõna ja kommenteeritud kokkuvõtet.

Kogu aruanne on inglise keeles avaldatud aadressil
echa.europa.eu/about-us/the-way-we-work/plans-and-reports

Lisateave Euroopa Liidu kohta on Internetis aadressil (europa.eu).

2019. aasta aruanne – kommenteeritud kokkuvõte

Viide: ECHA-20-B-06-ET

ISBN: 978-92-9481-631-3

Katalooginumber: ED-BG-20-001-ET-N

DOI: 10.2823/196663

ISSN: 2362-9916

Avaldamisaeg: juuni 2020

Keel: ET

© Euroopa Kemikaaliamet, 2020

Esikaas © Euroopa Kemikaaliamet

Kui teil on käesoleva dokumendi kohta küsimusi või tähelepanekuid, saate need esitada teabenõude vormil (märkige dokumendi viide ja väljaandmisaeg). Teabenõude vorm on ECHA veebilehel kontaktandmete jaotises aadressil <http://echa.europa.eu/et/contact>

Euroopa Kemikaaliamet

P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Soome

Eessõna

ECHA alustas ameti viie aasta strateegiakava rakendamist 2019. aastal, keskendudes ameti peamistele regulatiivsetele protsessidele, ameti mõju maksimeerimisele ja kaugemaks tulevikuks valmistumisele.

Selle toetamiseks restructureerisime ameti aasta alguses, koondades ja sobitades töötajate pädevused ja tööülesanded, et realiseerida maksimaalselt tõhususe kasvu ja muuta meie tegevus mõjusamaks. Tulemusena on ameti tegevuses rohkem koostööd ja töötajate kaasatust, mis on koos meie partneritega tehtava töö tegeliku ja olulise edenemise alus, et tagada kemikaalide ohutu kasutamine.

Eelmisel aastal tehtud üle 300 täielikku vastavuskontrolli on näide tõhususest, mille oleme saavutanud prioriseerimise ja otsustusprotsessi lihtsustamisega. Seda valdkonda prioriseerime ka lähiaastatel. Kontrollimist, mis ulatuses esitavad registreerijad teabenõuetele vastavaid andmeid, on vaja, et järeldada, kas ained on inimtervisele või keskkonnale ohutud või ohtlikud ning algatada riskijuhtimismeetmed, kui vaja.

See tegevus on järelemeede REACH-määruse teisele läbivaatamisele Euroopa Komisjoni poolt ning me koostasime koos ambitsioonika ühishindamise tegevuskava. Kavaga nähakse ette, et 2027. aastaks on amet sõelunud kõik lõpptähtajaks esitatud registreeringud kogusevahemikus 1–100 t/a ning et kõigi ainete nõuetele vastavust, mille korral andmelüngad on takistanud teha järeldusi võimaliku ohtlikkuse kohta, on kontrollitud.

Väga ohtlike ainete korral on autoriseerimisprotsess tähtis ja mõjus riskijuhtimise vahend. 2019. aastal saime Üldkohtult suunised autoriseerimisprotsessi kohta ning võtsime järelemeetmeid pärast meie sidusrühmadelt ja Euroopa Parlamendilt tagasiside saamist. Haldusnõukogu täitis aktiivset rolli mitmesuguste parandusmeetmete toetamisel ja rakendamisel. Tulemusena vaadati läbi ECHA komiteede arvamuste vormid, et muuta need konkreetsemaks ja järjepidevamaks.

Biotsiidide osas töötasime välja tegevuskava, et ennetavalt taaskiirendada läbivaatamisprogrammi. Kavaga tehakse ettepanek aineid prioriseerida, tagada tugi liikmesriikidele ning tõhustada hindamisi ja vastastikusi eksperdi hinnanguid.

ECHA saavutas olulise arengu ka seoses uute ülesannete võtmisega: toodetes sisalduvate väga ohtlike ainete andmebaasi väljatöötamine, valmisolek veebipõhise teenuse alustamiseks, mis annaks ettevõtetele ülevaate nende ainete suhtes asjakohastest õigusaktidest (Euroopa Liidu kemikaaliõigusaktide otsinguvahend EUCLEF) ning valmistumine joogiveega kokkupuutuvate ainete hindamiseks.

Nende uute seadusandlike volituste ja ülesannete sujuv integreerimine ameti kasvavasse portfelli on julgustav ja tõendab, et ECHA täidab oma visiooni olla kemikaalide kestliku haldamise teadmuskeskus, kes toetab Euroopa Liidu mitmesuguseid poliitikaid ja ülemaailmseid algatusi kodanike ja keskkonna hüvanguks.

Restruktureerisime ameti aasta alguses, koondades ja sobitades töötajate pädevused ja tööülesanded, et realiseerida maksimaalselt tõhususe kasvu ja muuta meie tegevus mõjusamaks.

Bjorn HANSEN
tegevdirektor

Et ECHA saaks oma laienevaid seadusandlikke volitusi täita ja visiooni teostada, tuleb eelnevalt tuvastada ja hinnata, mis ressursse on vaja, et tagada ametile kõigi uute ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid.

Keskpikas perspektiivis vajavad meie tähelepanu Euroopa Liidu järgmine mitmeaastane finantsraamistik ja püsiv ebakindlus Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumise majandusmõjude kohta.

Arvame, et oleme uue organisatsiooni ja pühendunud töötajatega eelseisvateks aastateks valmis. Euroopa Liidu poliitiline tegevuskava, täpsemalt Euroopa Komisjoni roheline kokkulepe ja peagi kehtestatav kemikaalide strateegia on valdkonnad, milles ECHA saab ja tahab osaleda ning väärtust lisada, tuginedes mitte ainult 2019. aastal saavutatule, vaid ka sellele, mida oleme saavutanud viimase 12 aasta jooksul.

“

Et ECHA saaks oma laienevaid seadusandlikke volitusi täita ja visiooni teostada, tuleb eelnevalt tuvastada ja hinnata, mis ressursse on vaja, et tagada ametile kõigi uute ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid.

Sharon McGUINNESS
haldusnõukogu esimees

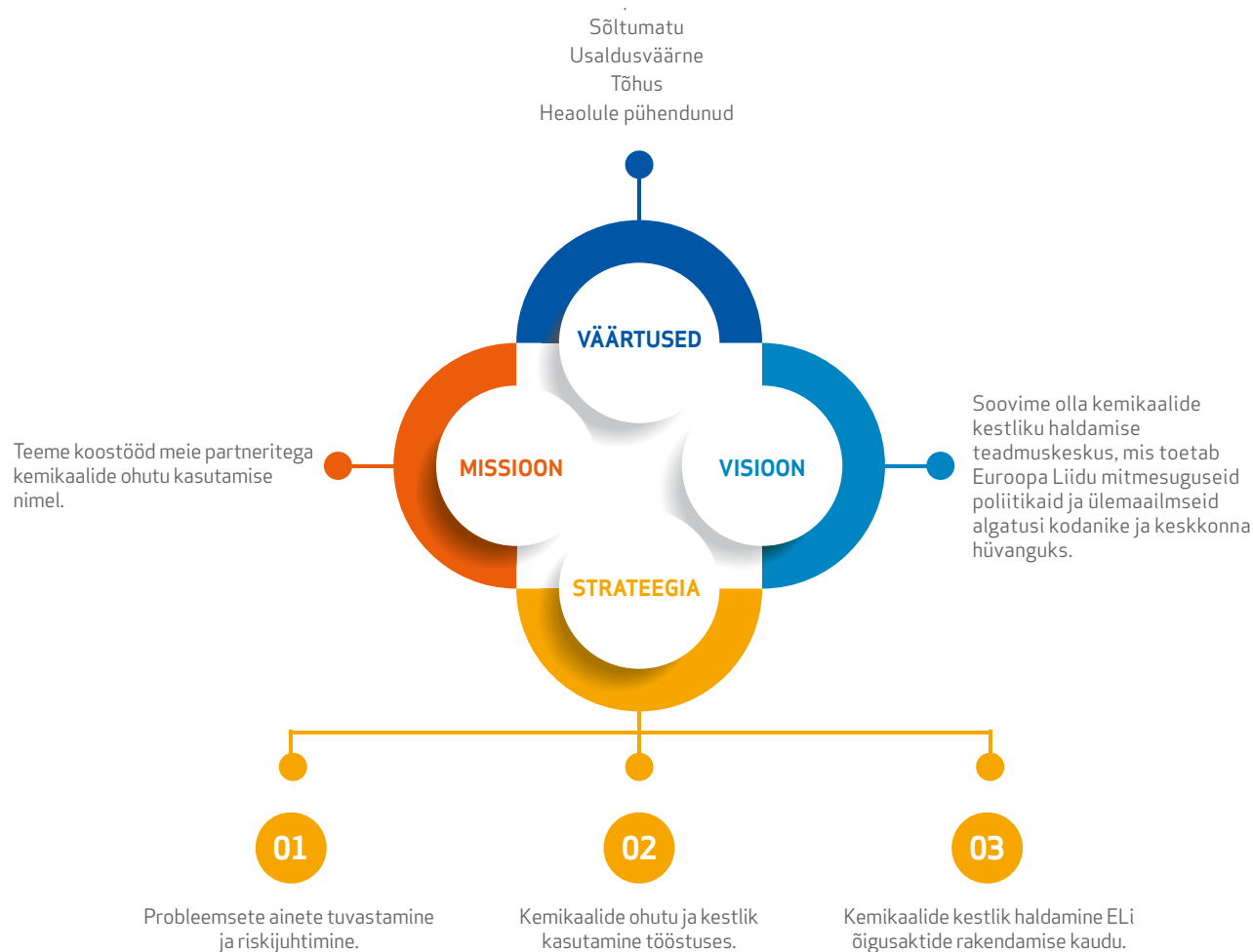
Tegevus kemikaalide ohutu kasutamise nimel

Kommenteeritud kokkuvõte

2019 oli uute poliitiliste prioriteetide algusaasta: Euroopa roheline kokkulepe, Euroopa kasvustrateegia, von der Leyeni juhitud Euroopa Komisjon, ECHA kemikaalide ohutuse suurendamise viie aasta strateegiakava, valmistumine kolimiseks ameti uutesse ruumidesse ja ebakindlus ECHA sidusrühmadele seoses Ühendkuningriigi lahkumisega Euroopa Liidust.

Tuginedes REACH-määruse teisest läbivaatamisest¹ saadud väärtuslikule sisendteabele, oleme keskendanud meie prioriteetid valdkondadesse, kus need on inimtervise kaitsmiseks ja keskkonna kahjustamise ennetamiseks kõige olulisemad. See kujundas ECHA **uue strateegiakava aastateks 2019–2023**, mille kolme strateegilist prioriteeti toetavad personali pädevus ja ameti valduses olevad andmed.

JOONIS 1. ECHA missioon, visioon, väärtused

Esimese prioriteedina täidame oma ülesandeid, integreerides neid meie tegevusse ning tehes seda järjepidevalt. Teise prioriteedina kasutame oma ülesandeid, et soodustada kemikaalide ohutumat ja kestlikumat kasutamist tööstuses. Kolmanda prioriteedina tagame meie ülesannete järjepidevuse Euroopa Liidu kemikaaliõigusaktidest tulenevate muude ülesannetega ning pakume teadus-tehnilist tuge rahvusvahelistele tegevustele. Saavutused kõigis kolmes valdkonnas toetavad edenemist ÜRO kestliku arengu eesmärkide täitmise suunas².

1 Komisjoni üldaruanne REACH-määruse toimimise ja teatavate elementide läbivaatamise kohta (COM(2018) 116, final)

2 <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals>

Need näitavad:

- usaldusväärset lähtealust tuvastamisel, mis aine korral on vaja edasist tegevust, et hallata nendega seotud riske;
- aineid, mille kohta vajame täiendavat teavet;
- kuidas tööstus edeneb, et tagada kemikaalide ohutu ja kestlik kasutamine, ning
- kui on amet osalenud Euroopa Liidu kemikaaliõigusaktide parema sidususe tagamisel.

Meie reorganiseerimine jõustus 2019. aastal, lähendades protsesse, realiseerides maksimaalselt tõhususe kasvu ning võimaldades ECHA-l olla mõjusam³. Sellega tõestas ECHA, et on kiire ning suudab ette võtta suuri ja olulisi organisatsioonilisi muudatusi. Et ameti käsutuses olevad ressursid on piiratud, pidime ressursse suunama prioriteetsele tegevusele, eelkõige probleemsete ainete riskide tuvastamisele ja ohjamisele (1. strateegiline prioriteet), mis tähendab, et meil jäi vähem ressursse eraldamiseks teistele olulistele valdkondadele.

Strateegiliste prioriteetide tulemused

Probleemsete ainete tuvastamine ja riskijuhtimine

ECHA söelumis- ja prioriseerimistegevus, mis hõlmas üle 21 000 aine⁴, tõendab arengut inimtervisele või keskkonnale probleemsete ainete kohta andmete kiirema genereerimise, nende tuvastamise ja neid reguleerivate meetmete võtmise valdkonnas. Alates 2020. aastast saame tulemuste võrdlemisel ja arenguaruannete esitamisel lähtejoonena kasutada 2019. aasta arve.

Suuremate kogusevahemike ained, mis ei ole veel määratud, määratakse spetsiifilisse prioriteetsuse rühma vastavalt sellele, kas need on prioriteetsed regulatiivse riskijuhtimise jaoks, praegu täiendava reguleerimise jaoks väikse prioriteetsusega või on nende üle otsustamiseks vaja rohkem andmeid. Kui vajatakse rohkem andmeid, hinnatakse aine toimikut või ainet. Praegu on kogusevahemikus üle 100 t/a registreeritud üle 1500 aine, mille kohta vajatakse rohkem andmeid, et ametiasutused saaksid need määrata õigesse rühma⁵.

2019. aastalt tuvastati veel kaheksa ainet, mis lisati kandidaatainete loetellu, et hiljem kandane autoriseerimisloetellu. Samuti soovitas ECHA Euroopa Komisjonile 18 ainet autoriseerimisloetellu kandmiseks. Liikmesriigid ja ECHA esitasid kolm piiramisettepanekut ja Euroopa Komisjon võttis ühe piirangu vastu, mis tähendab, et Euroopa Liidus on saavutatud tegelik edenemine riskijuhtimise tõhustamisel. Riskihindamise komitee võttis vastu ka 51 arvamust klassifitseerimise ja märgistuse toimikute kohta.

Kemikaalide ohutu ja kestlik kasutamine tööstuses

Tarneahelaülese töhusa teabevahetussüsteemi loomine on kemikaalide ohutu kasutamise tagamiseks äärmiselt tähtis. ECHA tegi koostööd tähtsamate sidusrühmadega, et tuvastada, kuidas on vaja praegust süsteemi parandada, et jagada ohtlike ainete ja segude kohta eesmärgipäraselt ohutusteavet. Keskised poliitikasidusrühmad on meie tegevuse heaks kiitnud ning oleme jõudmas arendusetappi. Nende muudatuste eesmärk on muu hulgas aidata ettevõtetel kasutada seda teavet tööohutuse, töötervishoiu ja keskkonnakaitse õigusaktidest tulenevate kohustuste tõhusaks täitmiseks.

Kemikaalide kestlik haldamine ELi õigusaktide rakendamise kaudu

Tegevus selle eesmärgi täitmisel näitas, kuidas ECHA teave kemikaalide ohutu kasutamise kohta, teadmised ja pädevused toetavad ELi õigusaktide rakendamist. Tulemusena tekkis asutusesisene sünergia uute regulatiivsete ülesannete täitmisel ning ka asutusevälise sünergia koostöös partneritega. Integreerides uued ülesanded (nt SCIP-andmebaas või potentsiaalselt joogiveega kokkupuutuvates materjalides kasutatavate ainete hindamise ettevalmistused) oma portfelli, tõendasime, et meil on REACH-, CLP-, biotsiidi-, PIC- ja POP-määrusega töötamisest saadud kogemuste kasutamiseks piisav pädevus ja eksperditeadmised. ECHA saab kasutada oma teadmisi uutes valdkondades, taaskasutades olemasolevaid IT-platvorme, saavutades seeläbi mastaabisäästu. Alanud on pikaajalised projektid, näiteks IUCLID-i teenuse jagamine Euroopa Toiduohutusametiga (EFSA).

3 Lisateave: ECHA tulemuslikkuse juhtimise mudeli töökoormuse tegurid ja tulemuslikkuse näitajad (l lisa).

4 Täpsem teave on jaotises „Probleemsete kemikaalide olulise teabe genereerimine, seire ja reguleerimine“.

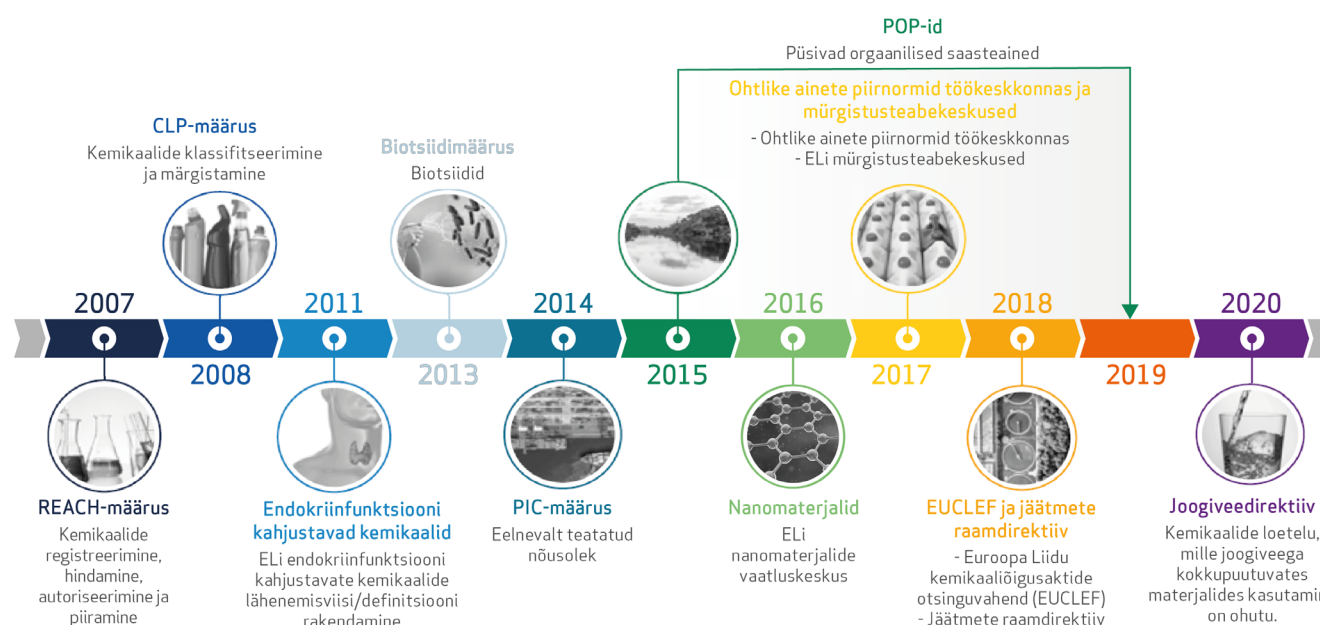
5 Üksikasjalik teave on ECHA integreeritud regulatiivstrateegia aastaaruandes.

ECHA toetas lühiajaliselt Tarbija-, Tervise-, Põllumajandus- ja Toiduküsimuste Rakendusametit andmekaitseteenuste valdkonnas ning ELi keskkonnaametitega tehtud ühiste riskide vastastikune eksperdihinnang intensiivistas koostööd ja heade tavade vahetamist.

ECHA teavitustegevus toetab kemikaalide kestlikku haldamist ülemaailmsel tasandil. Kolmandate riikide võimekuse suurendamiseks alustasime süstemaatilise lähenemisviisi väljatöötamist, mis aitab neil riikidel välja töötada Euroopa kemikaalide ohje ja riskihindamise kogemustele tuginevad kemikaalide haldamise süsteemid.

Üldiselt täitsime enda REACH-, CLP-, biotsiidi-, PIC- ja POP-määrustest tulenevaid kohustusi ning tegutsesime uutes valdkondades tõhusalt ja tulemuslikult seoses mürgistusteabekeskustega, ohtlike ainete piirnormidega töökkeskkonnas, jäätmete raamdirektiiviga, Euroopa Liidu kemikaaliõigusaktide otsinguvahendiga ja ELi nanomaterjalide vaatluskeskusega.

JOONIS 2. ECHA uued tegevusvaldkonnad läbi aastate

2019. aastaks määrasime järgmised peamised **saavutuste tegevusvaldkonnad**:

- Tegelesime mittevastava kemikaaliteabega vahetult ja täielikult ning oleme oluliselt edenenud vajaliku ohuteabe genereerimisel. Kiirendasime toimikute hindamist ja kehtestasime täiendavaid meetmeid kontrollitavate toimikute protsendi suurendamiseks. Tegime 50% rohkem ainete nõuetele vastavuse täielikke kontrollid⁶ kui 2018. aastal. Tegime 301 täielikku kontrolli, milles kontrollisime 274 unikaalset ainet, ja 89 sihtkontrolli, milles kontrollisime 64 unikaalset ainet. Täielikud kontrollid keskendusid kemikaalide pikaajalistele mõjudele ning enamik neist tehti, et tuvastada aine olulised terviseomadused, näiteks mutageensus ja sünnieelne arengutoksilisus, ning olulised keskkonnaomadused, näiteks pikaajaline toksilisus vesikeskkonnale. Kasutades Euroopa Komisjoni ja ECHA ühishindamise tegevuskava⁷ koostasime aluse aineteabe saamiseks, kui ei ole selge, kas need on ohutud või mitte.
- ECHA on võtnud meetmeid, et selgitada välja, kuidas ettevõtted taotleavad ainete autoriseerimist, et jätkata juba autoriseerimisloetellu kantud ainete turustamist ja kasutamist. See hõlmab taotlejatele selgitamist, millal neil tuleb esitada asenduskavad, ning järjepidevamate ja konkreetsemate arvamuste väljatöötamist, et määratleda ECHA

6 Täielik vastavuskontroll keskendub probleemsete ainete tuvastamiseks kõige asjakohasematele nõutavatele teabelementidele. Selline kontroll hõlmab vähemalt genotoksilisust, korduvannuse toksilisust, sünnieelset arengutoksilisust, reproduktiivtoksilisust, kantseroogensust, pikaajalist toksilisust vesikeskkonnale, biolagunduvust ja bioakumulatsiooni.

7 https://echa.europa.eu/documents/10162/21877836/final_echa_com_reach_evaluation_action_plan_en

komiteede teaduslike arvamuste esitamise piirid. Oleme alustanud nende arvamusevormide kasutamist praktikas ning kohandanud oma töötavu, et saaks töödelda palju autoriseerimistaotlusi, tagades samas inimeste- ja keskkonnanriskide nõuetekohase ohjamise ning väga ohtlike ainete asendamise ohutumate alternatiividega.

- ECHA tegeles 2019. aastal nelja piiranguga, mis võimaldavad meil eesmärgistada, kuidas vähendada inimeste ja keskkonnale avalduvat riski. On kaks väljapaistvat näidet. Esiteks võib leida nutikamaid alternatiive plastist mikroosakestele, mida tahtlikult lisatakse teatud toodetele ning mis satuvad viimaks suurtes kogustes keskkonda, kuhu jäävad püsima väga kauaks. Teiseks on ettepanek piirata ohtlike kemikaalide tätoveerimistintides ja püsimeigis, et vähendada vähiriski ning nende toodete kahjulikke mõjusid viljakusele ja nahaärritust.
- Arvestades biotsiidide toimeainete läbivaatamisprogrammi rakendamise viivitusi Euroopa Liidu tasandil, töötas ECHA välja tegevuskava, et suurendada liikmesriikidele vastastikuseks eksperdihindamiseks esitatud toimikute arvu. ECHA suurendas selle tegevuskava osana koostööd liikmesriikidega ja pakub neile konkreetset abi otsustusprotsessiks vajalike toimikute valmis saamiseks.

andmed

EUROOPA KOMISJONI ROHELINE KOKKULEPE - ECHA TOETUS

Euroopa Komisjoni roheline kokkulepe annab suuna, kuidas aidata kaasa õhu ja vee kvaliteedi parandamisele, ohtlike kemikaalide, tööstuslike heitkoguste, pestitsiidide ja endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalide riskide vähendamisele ja uue ringmajanduse tegevuskavale.

ECHA teadmistebaas ja strateegiakavas sätestatud kvaliteetne, teaduslik ja operatiivne tegevus loovad aluse kestliku innovatsiooni toetamiseks, mis toetab roheline kokkuleppe eesmärke. See võib hõlmata kriitilisi valdkondi, näiteks ringmajadust, kestlikkust, kliimamuutusi või toksiliste ainete keskkonna tagamist.

2019. aastal määratlesime, kuidas ECHA saab strateegiliselt toetada Euroopa Komisjoni roheline kokkuleppe rakendamisel. Arvame, et meie tegevus võib luua sünergiaid ja tõhusust mitmesuguste ELi õigusaktide kohaste teadus- ja tehnikaülesannete raames. See mitte ainult ei lihtsustaks, vaid ka tugevdaks õigusraamistikku järgmiselt:

- tekitades läbipaistvuse selles, kuidas EL sidusalt reguleerib õigusaktidega kemikaali- ja tooteohutuse valdkonda;
- hinnates lähenemisviisi „üks aine – üks hindamine“ potentsiaalset rakendamist;
- hinnates sarnaste kemikaalide rühmi, et kiirendada riskijuhtimist ja suurendada järjepidevust, ning
- kehtestades ECHA teadustegevuse kemikaalide ohutute väärtuste määramise alusena ning kaitstes töötajaid vähi ja muude kahjulike mõjude eest.

ECHA-l võib olla tugevam roll Euroopa tööstussektori konkurentsivõime suurendamisel, eeldades kindlamat staatust kemikaaliohutuse õigusaktide järgimise ja täitmise kontrollimises Euroopa Liidu piiridel, näiteks jagades teavet tolliasutustega.

- ECHA koostas uute ülesannete võtmise raamistiku, mis hõlmab näiteks Euroopa Liidu kemikaaliõigusaktide otsinguvahendit ja praegu, näiteks ka *ad hoc* ülesandeid seoses ohtlike ainete piirnormidega töökeskkonnas. See raamistik arvestab, kui hästi see saab toimida olemasolevate võimekuste ja struktuuride alusel ning kui hästi saab uusi ülesandeid integreerida ECHA tegevusse, et toetada terviklikumat lähenemisviisi ohutute kemikaalidele.
- Haldusnõukogu vaatas kõikehõlmavalt läbi enda toimimise ja töömeetodid, et jätkata ameti tegevusele strateegilise suuna andmist ning ameti tugevat juhtimist.
- Vaatasime üle integreeritud juhtimissüsteemi strateegia ja raamistiku, et aidata ametil sidusamalt täita strateegilisi prioriteete. Strateegiaga võeti kõrgetasemelised kohustused, mis suunavad ameti tegevust lähiaastatel ning konsolideerivad ja integreerivad ECHA juhtimissüsteemi eri elemendid.

2019. aasta alguses kasutusele võetud uus organisatsioonistruktuur on suurendanud meie vastastikust ühenduvust ja võimaldab meil paremini koostööd teha, nihutades meie tähelepanu keskme meie olemasolevatele pädevustele ülesannetes, kus oleme arendanud sünergiaid viimastel aastatel. Oluline kogus ressursse on investeeritud meie struktuuri analüüsimisse ja meetodite leidmisse, kuidas seda täiustada ning paremini täita meie sidusrühmade vajadusi.

Et tarbijad on üha teadlikumad kemikaalide mõjust nende igapäevaelule, töötasime välja teabevahetusstrateegia, mis aitab meil jõuda huvitatud kuulajaskonnani ning täita meie sidusrühmade vajadusi faktipõhise asjakohases ja lihtsas keeles teabe järele.

Kemikaalide ohutuse ja asjaomaste ELi õigusaktide teabe keskmena suunab strateegia meid s sisu koostamisel, mis edastatakse peavoolumeediale ja huvitatud kuulajaskondadele ning mida kordistatakse, levitades teadlikkust meie olulisest tegevusest.

EUROOPA KEMIKAALIAMET
P.O. BOX 400,
FI-00121 HELSINKI, SOOME
ECHA.EUROPA.EU